

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 07.07.2022

Sayı: 813

Hüseyin ÖRS

Trabzon Milletvekili

Milli Savunma Komisyonu Üyesi

Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Üyesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 07/07/2022 14:18
Sayı: E-120.10-1047143

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çay üreticilerinin yaşadığı sorunlar ile çay üretiminde ve sektörde yaşanan sorunların araştırılarak, alınması gereken önlemlerin belirlenmesi; üretimin ve üreticilerin desteklenmesi amacıyla gerekli düzenlemelerin yapılması ile ilgili Anayasa'nın 98, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz. 1.07.2022

Hüseyin ÖRS

Trabzon Milletvekili

Hüseyin ÖRS
Trabzon Milletvekili
Milli Savunma Komisyonu Üyesi
Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Üyesi

GEREKÇE

Çay, Doğu Karadeniz Bölgesi'nde üreticinin önemli bir geçim kaynağı konumundadır. Çay, bölge esnafının da bir can suyudur. Ancak ne yazık ki çay üreticileri her yıl büyük mağduriyetler yaşamaktadır. Özellikle son yıllarda yüksek enflasyon ve artan maliyetler karşısında yaşanan mağduriyetler daha da derinleşmiştir. Açıklanan düşük fiyat, destekleme priminin artırılmaması, kota ve kontenjan uygulanması gibi nedenlerle çay üreticimiz mağdur olmaktadır.

Çayın bahçeden toplanıp fabrikaya gidene kadarki yolculuğundaki maliyetler; gübre, mazot, çay bezi, çay makası, çay makinesi, işçilik, taşıma ve diğer giderler kontrol edilemez bir şekilde artmış ve artmaya da devam etmektedir. Sadece gübre fiyatındaki artışa bakacak olursak; gübrenin fiyatı geçen yıla göre bugün neredeyse 4 katına çıkmıştır. Üreticiler çay bahçesine gübre vuramaz hâle gelmiştir.

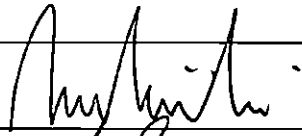
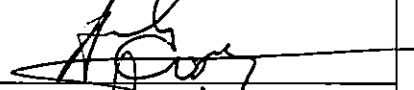
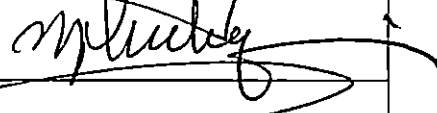
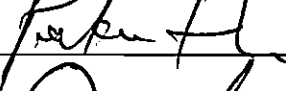
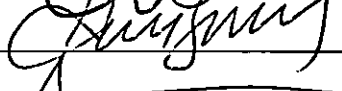
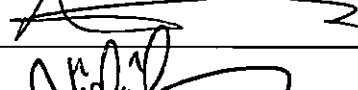
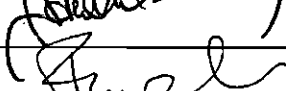
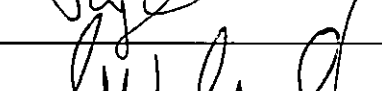
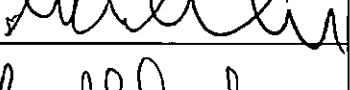
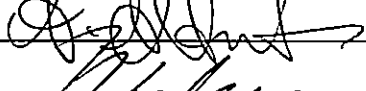
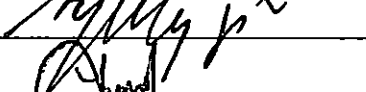
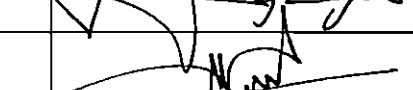
Bilindiği üzere, çayda destekleme primi verilmektedir. Destekleme miktarı ekonomik kriz ve yüksek enflasyon da göz önüne alınarak üreticinin derdine derman olacak düzeylerde belirlenmelidir.

Ülkemizde her yıl çay sezonu sancılı başlamaktadır. Geçmiş yıllarda, çay hasadının daha haftası dolmadan ÇAYKUR'un açıkladığı günlük kontenjan uygulaması ile üretici büyük mağduriyetler yaşamıştır. Bu uygulama, üreticinin özel sektörün eline mahkûm etmekte ve ilerleyen dönemlerde daha büyük mağduriyetlerin yaşanmasına sebebiyet vermektedir. ÇAYKUR'un kota ve kontenjan uygulamaları nedeniyle özel sektör yaş çay alım fiyatlarını oldukça düşürmekte hatta bu fiyat bir önceki yılın alım fiyatlarının da altında seyretmektedir. İktidarın çay politikası çay üreticisini değil özel sektörü korumaktadır. ÇAYKUR, çay üreticisini özel sektörün elinden kurtarması gerekirken tam aksine özel sektöre mahkûm etmektedir.

Bölgenin neredeyse en önemli geçim kaynağı haline gelen çay sektörüne 1984'ten sonra özel sektörün de girmesi, arz fazlası yüzünden kayıt dışı yaş çay alımı standartlara uygun olmayan çay üretimine neden olmuş, üreticilerin ödemeleri geciktirilmiş, sigortasız, sendikasız ve kaçak işçiler çalıştırılmıştır.

Sektörde yaş çay alımlarının en önemli belirleyicisi olan ÇAYKUR ve çay tarımı, sanayi ve pazarlamasını yönlendiren kuruluşlar arasında eş güdüm ve iş birliğinin yetersiz olmasının yol açtığı sorunlar da çay üretiminin istenileni verim ve kalitede olmamasının başlıca nedenlerindendir.

..... Sayılı Araştırma Önergesi İmza Çizelgesi

BEHİÇ GELİK	MERSİN	
Ahmet Kamul EROZAN	Bursa	
Hayrettin Nuhoglu	İstanbul	
Feridun BATTAL	Antalya	
Zeki Hakan SIDAÇI	Mersin	
Yasin ÖZÜK	Denizli	
Yusuf BEYAZ	İSTANBUL	
Ayhan EREL	AKSARAY	
İbrahim Halil ORAL	Ankara	
Fahrettin YOLCU	KONYA	
Bedri YARAR	SAMSUN	
AYHAN ALTINDAĞ	ANKARA	
Habib Sükrü	Antalya	
Ayhan Acan SİRİHAN	AYDIN	
İsmail Koculu	ADANA	
Javuz Ağıraltıoğlu	İSTANBUL	
Melimet Metanet Gülnoğlu	ADANA	
Ayhan Gıray	İzmir	
Ulmanat DEMİRSE	İzmir	